

Alguna cosa gran i que sigui amor (VII): Qui dona la vida pels seus amics

El secret d'un cor celibatari:
deixar un amor a la terra per
omplir el món sencer amb la
llum de l'Amor de Déu.

27/05/2019

«Déu va crear l'home a imatge seva,
el va crear a imatge de Déu, creà
l'home i la dona»(Gn 1, 27). Així
explica el primer relat del *Gènesi*
l'origen de l'home i la dona: Déu els

crea alhora. Tots dos tenen la mateixa dignitat, perquè són la seva viva imatge. El segon relat s'atura de nou en aquest esdeveniment (*Gn 2, 7-25*), però ho fa de manera alentida: Déu crea primer l'home i el posa al jardí de l'Edèn. El món reverbera bellesa en tots els seus detalls: el cel, les aigües del mar, els rius que travessen les muntanyes i els arbres de tota mena d'espècies. Un escenari extraordinari davant del qual, tanmateix, Adam se sent sol.

Per treure'l d'aquesta solitud, el Senyor crea tota la varietat de criatures vivents que poblen el Paradís: les aus del cel, els peixos que solquen els mars, els animals terrestres. Però res de tot això no sembla suficient per a l'home. És llavors quan Déu decideix concedir-li una «ajuda que li faci costat» (*Gn 2, 18*) i, del mateix costat de l'home, crea la dona. Per fi, Adam descobreix uns ulls que li tornen una mirada

com la seva: «Aquesta sí que és os dels meus ossos i carn de la meva carn!» (Gn 2, 23). Aquesta trobada l'omple de goig, però sobretot il·lumina la seva identitat: li diu d'una manera nova qui és. A l'home li faltava alguna cosa, que només una altra persona com ell li podia donar.

«No és bo que l'home estigui sol»

Aquestes pàgines del *Gènesi* recullen veritats fonamentals sobre l'ésser humà i les expressen, més que amb una reflexió teòrica, d'una manera narrativa, amb un llenguatge simbòlic. La solitud d'Adam té per això un profund significat antropològic. Sant Joan Pau II deia que tot home, i tota dona, participen d'aquesta *solitud originària*; en algun moment de la vida s'hi han d'enfrontar.[1] Quan Déu diu «no és bo que l'home estigui sol» (Gn 2, 18), es refereix en realitat a tots dos:[2] tant l'home com la dona necessiten

un auxili per sortir d'aquesta solitud, una via per caminar junts cap a la plenitud que els falta. I això és el matrimoni.

Quan, segles després, Jesús recordi als fariseus com eren les coses «al principi», es referirà precisament a aquest passatge de la Bíblia (cf. *Mt* 19, 1-12). El matrimoni cristià és una crida de Déu que convida un home i una dona a caminar junts cap a Ell. I no només junts, sinó, a més, *un a través de l'altre*. El cònjuge és, per a una persona casada, un camí imprescindible cap a Déu; un camí en el qual la carn es converteix en escenari de comunió i de lliurament amorós, matèria i espai de santificació. L'amor matrimonial és, així, una trobada de cossos i d'ànimes que embelleix i transfigura l'afecte humà: li dona, amb la gràcia del sagrament, un abast sobrenatural.

Al mateix temps, l'amor entre un home i una dona apunta més enllà de si mateix. Quan és veritable, és sempre un *camí cap a Déu*, no una meta. La meta continua sent la plenitud que només es troba en Ell. Per això, no té res d'estrany que algú casat pugui sentir algunes vegades aquella *solitud originària*. Tanmateix, aquest sentiment no significa, com de vegades es presenta, que l'amor s'hagi acabat i que hagi de començar una altra història, perquè tampoc aquesta nova història no seria suficient. Més aviat, és un *signe* que el cor humà té una set que només es pot apagar completament en l'amor infinit de Déu.

La psicologia de qui sap que no està sol

En aquest mateix diàleg sobre el matrimoni, després de recordar l'ensenyament del *Gènesi*, Jesús fa un pas més. El lliurament mutu de

L'home i la dona és un bonic camí que porta a Déu. Tanmateix, no és l'únic camí possible. El Senyor parla dels qui, per un do especial, renunciïn al matrimoni «pel Regne del Cel» (*Mt 19, 12*). Ell mateix va recórrer aquesta via: es va mantenir cèlibe. En la seva vida no tenia raó de ser una mediació cap a Déu: «Jo i el Pare som u» (*Jn 10, 30*); «joestic en el Pare i el Pare està en mi» (*Jn 14, 11*). I Jesús no només va recórrer aquesta via, sinó que Ell mateix es va voler convertir en Camí perquè moltes altres persones poguessin estimar d'aquesta manera, que «només pot tenir sentit a partir de Déu».[3]

La història de l'Església és plena d'històries de persones que han acollit la crida de Jesús a identificar-se amb Ell també en aquest aspecte: una cosa molt de Jesús, que pertany a l'entranya de la seva vida, encara que no sigui per això per a tots els cristians. No menyspreaven el

matrimoni els qui, ja des dels primers segles, van respondre a la crida al celibat. Potser fins i tot aquest altre camí els havia arribat a il·lusionar tant com el que havien d'emprendre. Però precisament per això, perquè percebien la vida matrimonial com una cosa bonica, podien lliurar aquest projecte a Déu amb una alegria radiant. «Només d'entre els qui entenen i avaluen en tota la seva profunditat (...) [l']amor humà —escriu sant Josepmaria— pot sorgir aquesta altra comprensió inefable de la qual parlava Jesús (cf. *Mt* 19, 11), que és un pur do de Déu i que impulsa a lliurar el cos i l'ànima al Senyor, a oferir-li el cor indivís, sense la mediació de l'amor terrenal».[4] D'alguna manera, a qui crida al celibat Déu els fa descobrir la *font* i la *meta* de tot amor autèntic. Són assolits d'una manera especial per l'Amor que omplia el cor de Jesús i que s'ha abocat sobre la seva Església.

El celibat és, doncs, un camí que reflecteix la gratuïtat de l'amor d'Aquell que sempre fa el primer pas (cf. *1 Jn* 4, 19). Tot i que les persones celibatàries sembla que retallen la seva llibertat en oferir a Déu la possibilitat de formar una família, en realitat l'eixamplen: el seu abandonament a les mans de Déu, la seva disposició a deixar per Ell «cases, germans, germanes, pare, mare, fills o camps» (*Mt* 19, 29), els fa, d'una manera particular, «lliures per estimar».[5] Com fa una persona casada, han de custodiar el seu cor, perquè l'amor que porten dins no es desvii de Déu, i per donar-lo als altres. Tanmateix, la seva entrega no es concentra en la persona del cònjuge, sinó en Crist, que els envia al món sencer, per transmetre «els batecs del seu Cor amabilíssim»[6] a les persones concretes que els envolten.

Així va ser la vida de Jesús. Ell no se sentia sol, perquè sabia que estava acompanyat sempre del seu Pare: «Et dono gràcies perquè m'has escoltat; ja sé que sempre m'escoltes» (Jn 11, 41-42). Per a nosaltres, en canvi, el risc de la solitud sempre hi és. Però quan Crist omple de veritat el cor d'una persona, un ja no es troba sol. Per això, sant Josepmaria deia que Déu li havia donat «la psicologia del que no es troba mai sol, ni humanament ni sobrenaturalment sol».[7] En unes línies en les quals es percep el sabor del que havia viscut, escrivia: «El cor humà té un coeficient de dilatació enorme. Quan estima, s'eixampla en un *crescendo* d'afecte que supera totes les barreres. Si estimes el Senyor, no hi haurà criatura que no trobi lloc en el teu cor».[8]

Joan, un cor celibatari

En l'últim sopar, poques hores abans d'entregar la seva vida, Jesús obre el seu cor als apòstols: «Ningú no té un amor més gran —els diu— que el qui dona la vida pels seus amics» (*Jn* 15, 13). Aquestes paraules, que concentren tot el seu amor pels homes, són alhora una crida. El Senyor diu per això als apòstols: «A vosaltres us he dit amics» (*Jn* 15, 15). Ells són, com tots els homes, destinataris del seu amor «fins a l'extrem» (*Jn* 13, 1), però també són amics d'una manera especial.

«L'Amic»els convida a fer com Ell:[9] a donar també la vida pels seus amics. Aquestes paraules es troben, sens dubte, a l'origen de tota vocació cristiana; però sempre han ressonat d'una manera especial al cor dels qui l'han seguit deixant-ho tot.

La Creu serà el lloc de la manifestació més gran de l'Amor. En aquesta escena sublim emergeix amb força, al costat de Maria i les santes

dones, la figura de l'apòstol Joan. «A l'hora de la veritat tots fugiren llevat de Joan, que de debò estimava amb obres. Només aquest adolescent, el més jove dels apòstols, s'està al costat de la Creu. Els altres no sentien aquest amor tan fort com la mort».

[10] Des de l'aurora de l'adolescència havia vibrat al seu cor l'amor a Jesús. Sabem com guardava a la memòria el record del dia en què havia trobat el Senyor: «Joan va creuar la mirada amb la de Crist, el va seguir i li va preguntar: “*Mestre, on t'estàs?*” Se'n va anar amb Ell i va estar amb el Mestre tot el dia. Després ho explica, al cap dels anys, amb un candor encantador, com un adolescent que fa un diari en el qual aboca el cor i apunta fins i tot l'hora: *hora autem erat quasi decima...* Recorda fins i tot el moment precís en què Crist el va mirar, en què Crist el va atreure, en què no es va resistir a Crist, en què es va enamorar de Crist».[11]

Podem imaginar com a Jesús, a la Creu, l'emocionaria veure el jove deixeble que «durant el sopar s'havia reclinat sobre el pit» (*Jn 21, 20*).

Potser no era una sorpresa per a Ell trobar la seva Mare. D'una manera o d'una altra, sempre havia estat al seu costat. Una mare és sempre la que sosté el seu fill. Tanmateix, al seu costat, la mirada del Senyor descobreix un amic: Joan. Enmig de l'angoixa d'aquella hora, els seus ulls es troben. Quin goig tan enorme devia produir al cor del Senyor! I és precisament llavors, ens diu l'Evangelí, quan el va veure al costat de la seva Mare, quan el Senyor introdueix Joan en la relació única que existia entre Maria i Ell. «Quan Jesús veié la seva mare i, al costat d'ella, el deixeble que ell estimava, digué a la mare: —Dona, aquí tens el teu fill. Després digué al deixeble: — Aquí tens la teva mare» (*Jn 19, 26-27*).

Anys més tard, Joan escriuria: «Ja que Déu ens ha estimat primer, estimem també nosaltres» (1 Jn 4, 19). Aquesta afirmació sorprenent neix de la seva vivència personal. Joan se sabia profundament estimat per Jesús. Era una cosa que l'omplia i que donava un sentit nou a la seva existència: portar aquest mateix amor a tot el món. «Joan —deia el beat John Henry Newman— va tenir el privilegi indescriptible de ser *l'amic de Crist*. I d'aquesta manera va aprendre a estimar els altres; primer el seu afecte va estar concentrat, i després es va poder expandir. Va tenir, a més, l'encàrrec solemne i reconfortant de cuidar la Mare del nostre Senyor, la Santíssima Mare de Déu, després de la seva partida. No tenim aquí les fonts secretes del seu amor especial pels seus germans? Aquell a qui el Salvador va afavorir amb el seu afecte, per confiar-li a més la missió de fill de la seva Mare, podia ser una cosa diferent que un

memorial i un model (tant com un home ho pogués ser) d'amor profund, contemplatiu, fervent, serè, il·limitat?». [12]

Despertar cors

L'entrega del cor sencer a Déu no sorgeix simplement d'una decisió personal: és un *do*, el do del celibat. De la mateixa manera, no és una renúncia el que el defineix, sinó l'amor que neix d'un descobriment: «L'Amor... bé val un amor!». [13] El cor endevina un Amor incondicional, un Amor que l'estava esperant, i es vol entregar a Ell amb aquesta incondicionalitat, en exclusiva. I no simplement per experimentar-lo, sinó per *donar-lo* també a moltes altres persones. Com sant Joan, que no només va gaudir de l'amor de Jesús, sinó que va intentar que aquest mateix Amor s'estengués pel món sencer. Per al deixeble estimat, aquesta era la conseqüència natural:

«Si Déu ens ha estimat tant, també nosaltres ens hem d'estimar els uns als altres» (1 Jn 4, 11).

De vegades el celibat s'associa fonamentalment a la dedicació de temps, com si aquest lliurament total es justificués per una qüestió d'eficàcia: per tirar endavant certes obres d'apostolat, per no tenir altres compromisos. Tanmateix, aquesta perspectiva és reductiva. El celibat no neix de consideracions pràctiques sobre la disponibilitat per a l'evangelització, sinó d'una crida de Crist. És una invitació a viure de manera particular l'estil de vida del seu cor: a estimar com Crist, a perdonar com Crist, a treballar com Crist; més encara, a ser el mateix Crist —*ipse Christus*— per a totes les ànimes. Per això, «les raons purament pragmàtiques, la referència a més disponibilitat, no són suficients. Aquesta disponibilitat de temps més gran fàcilment podria

arribar a ser també una forma d'egoisme, que s'estalvia els sacrificis i les molèsties necessàries per acceptar-se i suportar-se mútuament en el matrimoni; d'aquesta manera, podria portar a un empobriment espiritual o a una duresa de cor».[14]

El celibat no és, doncs, una solitud de torre d'ivori, sinó una crida a acompanyar, a despertar cors.

Quantes persones hi ha al món que no se senten importants, que pensen que la seva vida no és valuosa, i que de vegades cauen en comportaments estranys, perquè en el fons estan buscant una mica d'amor! Qui rep el do del celibat sap que és al món també per apropar-se a totes aquestes persones i descobrir-los l'amor de Déu: per recordar-los el seu valor infinit. Així, el cor celibatari és fecund de la mateixa manera en què ho és el cor fecund i redemptor de Jesús. Davant de cada persona, intenta descobrir el mateix

bé que el Senyor sabia descobrir en els qui s'apropaven a Ell. No veu una pecadora, un leprós, un menyspreable públicà... sinó la meravella d'una criatura estimada per Déu, elegida per Déu, de gran valor.

D'aquesta manera, encara que qui viu el celibat no té fills naturals, es fa capaç d'una paternitat profunda i real. És pare —o mare— de molts fills, perquè «paternitat és donar vida als altres».[15] Sap que és al món per *cuidar* dels altres, mostrar-los, amb la vida mateixa i amb la paraula propera, que només Déu pot sadollar la set que experimenten. «El nostre món (...), on Déu entra en el millor dels casos com a hipòtesi, però no com a realitat concreta, necessita basar-se en Déu de la manera més concreta i radical possible. Necessita el testimoni que dona de Déu qui decideix acollir-lo com a terra en què es funda la seva vida. Per això,

precisament avui, en el nostre món actual, el celibat és tan important, tot i que el seu compliment en la nostra època es vegi contínuament amenaçat i posat en dubte».[16]

Un do cridat a créixer dia a dia

El do diví del celibat no és com un sortilegi, que transforma la realitat immediatament i per sempre. Déu el concedeix, més aviat, a tall d'una llavor que ha de créixer gradualment en *terra bona*. El celibat és, com tota vocació, do i tasca. És camí. Per això, no n'hi ha prou amb la decisió de lliurar-se a ser celibatari pel regne del Cel, perquè el cor es transformi automàticament. Cal un afany continu per arrencar les males herbes, per estar al corrent d'insectes i paràsits. La gràcia divina actua sempre a la naturalesa, sense negar-la ni suplantar-la. En altres paraules, Déu disposa de la nostra llibertat i la nostra història personal. I és

precisament aquí, en aquest escenari de fang i gràcia, on creix silenciosament el bonic do d'un cor virginal. On creix... o on es malmet.

Com el fill petit de la paràbola, fins i tot els que estan cridats a una intimitat més gran amb Déu poden algun dia sentir-se fastiguejats, buits. Aquell jove va decidir marxar a un lloc llunyà (cf. *Lc 15, 13*), perquè a la casa del seu pare notava un buit interior. Va ser caldre que arribés fins al fons, perquè, per fi, obrís els ulls i s'adonés de l'estat d'esclavitud en el qual havia caigut. És interessant notar que, segons el text evangèlic, el motiu pel qual va tornar no va ser gaire espiritual: tenia gana, gana biològica, física. Trobava a faltar el pa tendre de la casa del seu pare. Quan per fi va tornar, el seu pare l'estava esperant i, «corregué a tirar-se-li al coll i el besà» (*Lc 15, 20*). El fill havia imaginat gairebé un judici formal (cf. *Lc 15, 18-19*); en

canvi, va trobar una abraçada plena de vida. Descobreix —potser amb més claredat que mai— la seva identitat més profunda: és *fill* de tan bon Pare.

Altres vegades el tedi pot prendre una forma més insidiosa: pot passar que, estant a la casa del seu pare, un se senti més serf que fill, com el germà gran de la paràbola, que «vivía a casa seva, però no era lliure, perquè el seu cor era fora».[17] En tots dos casos, el camí per sortir de la tristesa és girar els ulls al Pare i a l'amor que ens té. La gana de l'ànima la sadolla Déu amb el Pa de l'Eucaristia, en el qual trobem Aquell que s'ha fet un de nosaltres, perquè el puguem estimar com a Amic. Allà ens podem sadollar i, d'aquesta manera, mantenir el cor encès en un amor que és «fort com la mort» (Ct 8, 6).

Joan es va quedar al costat de la Creu de Jesús, i va ser present també en la seva Ascensió al Cel, «aquell dia en què un aparent comiat va ser realment el començament d'una nova proximitat».[18] El Mestre s'havia de separar físicament dels seus deixebles, als quals havia estimat fins a l'extrem, per poder-los estimar encara de més a prop, els deixebles i cadascuna de les persones que creurien en Ell. Aquest és el secret d'un cor celibatari: deixar un amor a la terra per omplir amb la llum del seu Amor el món sencer.

Carlos Villar

[1] Cf. Sant Joan Pau II, audiència general, 10.X.1979; 24.X.1979; 31.X.1979.

[2] Cf. Sant Joan Pau II, audiència general, 10.X.1979, núm. 2.

[3] Benet XVI, discurs a la Cúria Romana (22.XII.2006).

[4] Sant Josepmaria, *Converses*, núm. 122.

[5] F. Ocáriz, Carta, 14.II.2017, núm. 8.

[6] Sant Josepmaria, *Camí*, núm. 884.

[7] Sant Josepmaria, *En diàleg con el Señor*, edició críticohistòrica, Rialp, Madrid 2017, p. 185.

[8] *Via Crucis*, VIII estació, núm. 5

[9] Així, «l'Amic», era com sant Josepmaria anomenava de vegades a Jesús. Cf. *Camí*, núm. 422; *És Crist que passa*, núm. 93.

[10] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 2 (cf. *Ct* 8, 6).

[11] Sant Josepmaria, notes d'una trobada amb joves, 6.VII.1974 (AGP, biblioteca, P04, vol. II, p. 113).

[12] Newman, J. H. “Love of Relations and Friends”, *Parochial and Plain Sermons* 2, sermó 5.

[13] *Camí*, núm. 171.

[14] Benet XVI, discurs a la Cúria Romana (22.XII.2006).

[15] Francesc, Homilia a Santa Marta, 26-VI-2013.

[16] Benet XVI, discurs a la Cúria Romana (22.XII.2006).

[17] F. Ocáriz, Carta, 9.II.2018, núm. 9.

[18] J. Ratzinger, “El comienzo de una nueva cercanía”, a: *El resplandor de Dios en nuestro tiempo*, Barcelona: Herder, 2008, p. 185.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/alguna-cosa-gran-
i-que-sigui-amor-vii-qui-dona-la-vida-
pels-seus-amics/](https://opusdei.org/ca/article/alguna-cosa-gran-i-que-sigui-amor-vii-qui-dona-la-vida-pels-seus-amics/) (06/04/2025)